Koetoiminta ja käytäntö

Liite 19.3.2007 64. vuosikerta Numero 1 Sivu 8

Rai- ja ruokonadan lajikekirjo kasvaa

Markku Niskanen ja Oiva Niemeläinen, MTT

Nadat ovat nurmien peruskasveja. Rainata on nurmien uutuuslaji, mutta sen rinnalla jatkavat tutut ruoko- ja nurminata. Natalajikkeita on nyt luvassa lisää.

Rainata eli Festulolium on ruoko-/rainadan ja raiheinän risteytys, johon on pyritty saamaan ruokonadan talvenkestävyys ja stressinsietokyky sekä raiheinien laatu yhdistettynä molempien lajien hyvään jälkikasvukykyyn. Rainadan ensimmäisen niiton sato on selvästi pienempi kuin nurmi- ja ruokonadan, koska sen talvenkestävyys on heikompi. Sen jälkikasvukyky on erinomainen, parhaiden ruokonatalajikkeiden luokkaa. Rainata soveltuu viljelyyn I-II-vyöhykkeelle ja suotuisille III-vyöhykkeen alueille.

Felina- ja Hykor-rainadat

Lajikelistalla on kaksi rainatalajiketta: Felina ja Hykor. Felina hyväksyttiin lajikeluetteloon vuonna 2004. Ruokonatapohjaista lajiketta edustaa tanskalainen DLF-Trifolium ja se on alkuperältään tsekkiläinen. Suomessa lajikkeen viljelyä on testattu kolmella eteläisimmällä viljelyvyöhykkeellä.

Felinan ensimmäisen niiton sato on pienempi kuin nurmi- ja ruokonatalajikkeiden. Erinomaisen jälkikasvukyvyn ansiosta lajikkeen kokonaissato on selvästi suurempi kuin nurminatalajikkeiden, mutta pienempi kuin ruokonatalajikkeiden. Felina saavuttaa korjuuasteen samaan aikaan kuin nurminatalajikkeet.

Felinassa on esiintynyt talvituhoja enemmän kuin nurmi- ja ruokonatalajikkeissa. Lajiketta suositellaan viljelyyn kahdelle eteläisimmälle viljelyvyöhykkeelle.

Hykor hyväksyttiin lajikeluetteloon tänä vuonna. Sekin on ruokonatapohjainen, tanskalaisen DLF-Trifoliumin edustama rainatalajike. Lajiketta on testattu koko Suomessa. Sen kokonaissato on suurempi kuin Felinan, ruokonatalajike Retun tasoa. Ensimmäisen niiton sato on yli 10 % pienempi kuin Retun sato, mutta kokonaissatojen erot tasoittuvat Hykorin voimakkaan jälkikasvun ansiosta. Korjuuasteen Hykor saavuttaa 1 - 2 päivää myöhemmin kuin Kasper-nurminata.

Hykor on ollut suhteellisen talvenkestävä vielä III-viljelyvyöhykkeellä. Tätä pohjoisempana talvituhoja on ollut paljon, joten lajiketta ei suositella viljeltäväksi IV-V-vyöhykkeellä.

Karolina- ja Kora-ruokonadat

Ruokonadan lajikevalikoima laajentuu kahdella uutuudella: Karoliina ja Kora. Karolina on kotimainen, vuonna 2005 lajikeluetteloon hyväksytty ja Retua muistuttava lajike. Kora puolestaan tuli lajikeluetteloon tänä vuonna ja sitä edustaa DLF-Trifolium.

Karolina on hieman satoisampi kuin Retu kahdella eteläisimmällä viljelyvyöhykkeellä. Ensimmäisessä niitossa Retun ja Karolinan sadoissa ei ole ollut eroja. Niiton jälkeinen sadontuottokyky on kuitenkin Karolinalla hieman parempi kuin Retulla. Eniten eroa Karolinan ja Retun sadoissa on ollut ensimmäisen vuoden nurmissa, mikä viittaa Karolinan nopeampaan perustumiseen. Kolmannen vuoden nurmissa Retu on satoisampi kuin Karoliina.

Kahdella pohjoisimmalla vyöhykkeellä Karolina on menestynyt hieman heikommin kuin Retu talvituhojen vuoksi. Tuloksia on kuitenkin vasta vähän.

Kora tuottaa satoa hyvin

Kora on satoisin ruokonata. Viljelyvyöhykkeillä I - III se on ollut 9 - 17 % satoisampi kuin Retu ja keskimäärin 20 % satoisampi kuin nurminadat. Ensimmäisessä niitossa Koran sato on ollut hieman pienempi kuin Retun, mutta kokonaissato on kasvanut niiton jälkeisen voimakkaan kasvun ansiosta. Muiden rai- ja ruokonatojen tapaan lajike vaatii vähintään kolme niittoa. Kolmannen vuoden nurmissa Kora on ollut satoisimmillaan, tosin tuloksia on vasta vähän. Kolmella eteläisimmällä viljelyvyöhykkeellä Kora on menestynyt selvästi parhaiten ja talvituhot ovat jääneet hyvin pieniksi. Pohjoisessa sato on ollut talvituhojen vuoksi pienempi kuin Retun. Karolinan tavoin tuloksia Pohjois-Suomesta on hyvin vähän.

Nurminatojen sulavuus hyvä

Retu- ja Kora-ruokonatojen sekä Felina- ja Hykor-rainatojen sulavuus on ollut ensimmäisessä niitossa noin prosenttiyksikön alhaisempi kuin nurminatojen. Karolina-ruokonnadan sulavuus on ollut lähes nurminatojen luokkaa. Toisessa niitossa lajien sulavuuserot ovat olleet suuremmat, 2 - 3 prosenttiyksikön luokkaa nurminatojen eduksi. Retun ja Koran sulavuudessa ei ollut ensimmäisessä niitossa eroa, mutta jälkisadoissa Retun sulavuus on ollut 0,6 - 0,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Koran.

Lisätiedot: markku.niskanen@mtt.fi
puh. (06) 474 6403

Rai- ja ruokonadat virallisissa lajikekokeissa vuosina 1994 - 2006.

Lajike	Viljelyvyöhyke I		Viljelyvyöhyke II		Viljelyvyöhyke III		Viljelyvyöhyke IV		Viljelyvyöhyke V	
	Sato	Talvituho	Sato	Talvituho	Sato	Talvituho	Sato	Talvituho	Sato	Talvituho
Ruokonata	kg/ha	%	kg/ha	%	kg/ha	%	kg/ha	%	kg/ha	%
Retu	9703 =100	2	9600 =100	5	9765 =100	7	9822 =100	7	7805 =100	5
Kora	108	0	109	4	116	4	77	46[2)]	83	13[1)]
Karolina	105	3	104	6	100	5	85	31[1)]	95	9[1)]
Rainadat										
Hykor	107	0	107	5	108	8	51	61[2)]	75	34[1)]
Felina	94	1	96	8	89	5				
Nurminata										
Kasper	86	4	89	5	92	7	87	9	91	12

1) = Yksi koetulos
2) = kaksi koetulosta